

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de volgende stukken:

- Geannoteerde agenda JBZ-Raad 26 en 27 januari 2023 (Kamerstuk 32 317, nr. 803)
- Antwoorden op vragen commissie over o.a. de Geannoteerde agenda JBZ-Raad 8 en 9 december (algemeen) (Kamerstuk 32 317, nr. 799)
- Verslag van de formele JBZ-Raad van 8-9 december (Kamerstuk 32 317, nr. 801)
- Fiche: Richtlijn betreffende aanpassing civielrechtelijke aansprakelijkheidsregels voor kunstmatige intelligentie (Kamerstuk 22 112, nr. 3549).
- Fiche: Herziening richtlijn productaansprakelijkheid (Kamerstuk 22 112, nr. 3548)
- Fiche: Herziening verordening im-, export en doorvoer vuurwapens (Kamerstuk 22 112, nr. 3571)

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De adjunct-griffier van de commissie,
Burger

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

II Reactie van de bewindspersonen

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Geannoteerde agenda JBZ-Raad 26 en 27 januari

Strijd tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad

De leden van de VVD-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de inzet van de Minister ten aanzien van de strijd tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad. Het is belangrijk dat dit niet alleen een speerpunt van Nederland is, maar dat alle lidstaten van de Europese Unie (EU) ervan doordrongen zijn dat meer inzet hierop is vereist.

De leden van de VVD-fractie wijzen erop dat de aanhouding van Matteo Messina Denaro bij uitstek bewijst dat criminele kopstukken niet uit handen van justitie zullen blijven. Zij feliciteren de Italianen met deze aanhouding. De aanhouding onderstreept wat deze leden betreft dat we in de EU met verenigde krachten het monster van criminele samenwerkingsverbanden moeten blijven aanpakken.

De leden van de VVD-fractie brengen in herinnering dat in het coalitieakkoord is afgesproken dat internationale samenwerking om grensoverschrijdende netwerken op te rollen wordt versterkt. Welke initiatieven heeft de Minister ondernomen sinds de totstandkoming van het coalitieakkoord om uitvoering te geven aan deze passage?

De leden van de VVD-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat de Minister in het EU-kader met wetgeving, beleid en operationele instrumenten inzet op het doorbreken van criminele machtsstructuren, het oprollen van criminele samenwerkingsverbanden en het terugdringen van criminele verdienmodellen. Kan een overzicht worden gegeven van de EU-initiatieven die in deze kabinetsperiode in dit kader vanuit de Europese Commissie (EC) worden geïnitieerd? Graag ontvangen deze leden hierbij ook de termijnen waarbinnen de Minister overeenstemming in de Raad verwacht en het verwachte moment van implementatie.

Fiche: Herziening verordening im-, export en doorvoer vuurwapens

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het BNC-fiche over het voorstel tot herziening van de verordening im-, export en doorvoer van vuurwapens. Deze leden achten het positief dat de EC enkele knelpunten wil oplossen door de huidige verordening te herzien. Wel achten voornoemde leden het van belang dat er goed wordt gekeken naar de consequenties voor de douane, de politie en de houders van invoer- en uitvoervergunningen. Het is hen op grond van het BNC-fiche niet duidelijk wanneer de trilog over het Commissievoorstel begint en op welke termijn een gemeenschappelijk conceptstandpunt zal worden bereikt in de Raad. Kan de Minister hier duidelijkheid over geven? Deze leden achten het onwenselijk dat de regering, vooruitlopend op de

beleidsreactie op het rapport van de Commissie Wet wapens en munitie (Commissie Van Dam) en het debat in de Tweede Kamer, onderhandelingen voert over het Commissievoorstel, terwijl de Tweede Kamer nog geen kans gehad heeft om met de Minister van gedachten te wisselen over het rapport van de Commissie Van Dam en het proces van de nieuwe Wet wapens en munitie. Kan de Minister bevestigen dat er in elk geval bij de onderhandelingen over het Commissievoorstel scherp zal worden gekeken naar de aanbevelingen van de Commissie van Dam?

Fiche: Richtlijn betreffende aanpassing civielrechtelijke aansprakelijkheidsregels voor kunstmatige intelligentie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het fiche. Deze leden achten het positief dat de aansprakelijkheidsregels voor kunstmatige intelligentie goed worden geregeld, nu kunstmatige intelligentie de samenleving aan het veranderen is. Deze leden onderschrijven de mening van het kabinet dat dit voorstel het vertrouwen versterkt van consumenten en burgers in Artificial Intelligence (AI).

De leden van de VVD-fractie lezen dat de EC aangeeft dat de specifieke eigenschappen van AI, zoals complexiteit, autonomie en ondoorzichtigheid (het zogenaamde «Black Box Effect»), het voor eisers moeilijk maken om te bewijzen dat zij schade hebben geleden die is veroorzaakt door het AI-systeem. Gezien het «Black Box Effect» van AI vragen deze leden in hoeverre er van een afnemer van een product of dienst dat AI bevat, verwacht kan worden dat hij/zij precies weet wat eventuele kwalijke gevolgen kunnen zijn voor een ander. Deze leden willen erop wijzen dat het ook voor bedrijven en organisaties die AI-producten afnemen van belang is om te weten wie er op welk moment aansprakelijk is voor eventuele kwalijke gevolgen van een AI-product. Naast de maker van het product, staat vaak een afnemer en een eindgebruiker of consument. Hoe verhouden maker en afnemer van het product zich tot elkaar als het gaat om aansprakelijkheid voor schade aangericht door het systeem? Kan de Minister hierop reageren? Is het bijvoorbeeld genoeg als een afnemer van een product gezond verstand betracht en bewijs hiervoor kan overleggen?

Overig

De leden van de VVD-fractie vragen of de Minister de laatste stand van zaken kan geven met betrekking tot de trilog over de E-evidenceverordening en de bijbehorende richtlijn.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de stukken op de agenda ten behoeve van het schriftelijk overleg inzake de informele JBZ-raad te Stockholm van 25, 26 en 27 januari 2023. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen.

Strijd tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad

De leden van de CDA-fractie lezen dat de bespreking tijdens de werksessie over de strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit zich zal richten op uitdagingen voor de opsporing bij het verkrijgen van gegevens en bewijs en de samenwerkingsautoriteiten. Deze leden zijn van mening dat de mogelijkheden en het belang van informatie-uitwisseling bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit een belangrijke rol spelen. Wat kan Nederland op dat gebied van andere landen leren?

De leden van de CDA-fractie zijn het met de Minister eens dat voor het tegengaan van ondermijnende criminaliteit in het bijzonder het opsporen van criminele geldstromen en ontnemen van crimineel vermogen cruciaal is. Maken andere lidstaten gebruik van een teruggeeffonds van geconfisqueerde vermogensbestanddelen ten behoeve van slachtoffercompensatie?

Justitiële samenwerking en georganiseerde misdaad

De leden van de CDA-fractie lezen dat tijdens de werksessie over justitiële samenwerking en georganiseerde misdaad gesproken gaat worden over de vraag hoe Europese justitiële samenwerking kan bijdragen aan de strijd tegen georganiseerde criminaliteit. Heeft de Minister al ideeën hoe op Europees niveau de samenwerking verder verbeterd kan worden op het gebied van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en op welke manier Eurojust hieraan kan bijdragen?

Fiche: Herziening verordening im-, export en doorvoer vuurwapens

De leden van de CDA-fractie lezen de beoordeling van de Minister in het fiche inzake de herziening van de verordening betreffende maatregelen voor de invoer, uitvoer en doorvoer van vuurwapens. Deze leden lezen dat het voorstel gevolgen heeft voor in elk geval de Wet wapens en munitie, waaronder mogelijk strafbepalingen in deze wet. Kan de Minister reflecteren op het recent uitgebrachte eindrapport van de Commissie Wet wapens en munitie in het licht van de voorgestelde herziening van de verordening? In het voorstel van de herziening van de verordening worden nieuwe vergunningsverplichtingen gecreëerd, maar wordt de aanvullende last rondom de import en export van vuurwapens beperkt gehouden. Wat betekent dit specifiek voor de huidige Nederlandse regelgeving rondom het verstrekken van vergunningen rondom de import en export van vuurwapens?

De leden van de CDA-fractie lezen dat naar verwachting de investeringen die moeten worden gedaan om Nederlandse ICT-systemen uitvoering te kunnen laten geven aan de vereisten van de verordening, naar verhouding groot worden geacht en dat de het kabinet zal inzetten op een implementatie die haalbaar is voor de handhaving en uitvoering. Deze leden vragen wat de precieze omvang is van die genoemde investeringen en of hier budget voor geraamd is. Daarnaast vragen deze leden wat de Minister bedoelt met «een implementatie die haalbaar is». Wordt verwacht dat de implementatie niet op kortere termijn plaats kan gaan vinden? Ten slotte vragen deze leden of andere lidstaten, naast Nederland, naar verwachting ook in gesprek willen gaan over de investeringen die moeten worden gedaan voor de uitvoering door ICT-systemen en de implementatie van de verordening.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

Geannoteerde agenda JBZ-Raad 26 en 27 januari

Strijd tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad

De leden van de SP-fractie constateren dat het voorzitterschap grensoverschrijdende georganiseerde misdaad als een van de prioriteiten heeft bestempeld. Dat juichen deze leden van harte toe, mits de beoogde voorstellen niet een inbreuk zullen doen op de nationale competenties. Kan de Minister de belangrijkste plannen van het Zweeds voorzitterschap betreffende dit onderwerp inzichtelijk maken?

Vervolging van internationale misdrijven in Oekraïne

De leden van de SP-fractie constateren dat de Minister verwacht dat er een discussie zal zijn op het punt van de vervolging van internationale misdrijven ten aanzien van Oekraïne. Bij de vorige bespreking in de JBZ-Raad werden lidstaten opgeroepen de definitie van de internationale misdrijven die zijn verankerd in het Statuut van Rome te implementeren in hun nationale systeem. Op welke manier is hier vervolg aan gegeven en wat is het krachtenveld hieromtrent?

Daarnaast is de verwachting van de Minister dat er wordt gesproken over de versterking van samenwerking tussen lidstaten onderling, met de autoriteiten van Oekraïne, met derde landen en met het Internationaal Strafhof in het kader van de opsporing en vervolging van internationale misdrijven begaan in Oekraïne. Ook hier is de vraag wat het verwachte krachtenveld is. Is de inschatting van de Minister dat er EU-landen zijn die hier effectief niet aan zouden willen meewerken?

Betreffende de vervolging van internationale misdrijven in Oekraïne is door de Minister aangekondigd dat zij samen met haar Britse counterpart Dominic Raab in maart een top in Londen wil organiseren ter ondersteuning van het Internationaal Strafhof (ICC) bij onderzoek naar vermeende oorlogsmisdaden in Oekraïne. Kan de Minister hier meer over vertellen? Wat zal het precieze doel zijn van deze top? Op welke manier wordt de Kamer meegenomen in dit proces?

Overig

Te lezen valt dat er in april een EU-voorstel verwacht kan worden voor een richtlijn voor de overdracht van strafvervolging. De leden van de SP-fractie vragen of de Minister hier al enig inzicht in kan geven. Wat zal precies de strekking worden van dit voorstel? Wat is de precieze tijdlijn?

De leden van de SP fractie zien dat er in december een nieuw EU-voorstel is gelanceerd betreffende het voorkomen van mensenhandel. Hier staat een aantal verscherpingen in zoals bijvoorbeeld het strafbaar stellen van het bewust gebruikmaken van diensten uitgevoerd door slachtoffers van mensenhandel en verplichte sancties voor rechtspersonen die aansprakelijk zijn gesteld voor strafbare feiten op het gebied van mensenhandel. Kan de Minister, in afwachting op een BNC-fiche, in eerste instantie ingaan op deze richtlijn en aangeven welke zaken hierbij de meeste impact hebben op nationale wetgeving, mocht dit voorstel worden aangenomen?

De leden van de SP-fractie zouden graag de stand van zaken willen weten van het mogelijke akkoord dat wordt bereikt over de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Deze leden hebben vernomen dat voor een mogelijk akkoord de rechtsmacht in het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid een punt van discussie was. Wat zijn de vorderingen op dit gebied? Kan de Minister hiervoor een tijdspad schetsen?

De leden van de SP-fractie lezen dat het Zweeds voorzitterschap graag de E-evidenceverordening tot een snelle afronding wil brengen. Deze leden willen de Minister de stand van zaken betreffende de E-evidenceverordening vragen. Kan de Minister toelichten wat de huidige stand van zaken is en of het gehele proces in de richting van het Nederlandse standpunt beweegt?

Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie vindt dat het onwenselijk is om in het gesprek over grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding toe te werken naar nieuwe samenwerkingsinstanties op Europees niveau waar geen inherente toegevoegde waarde van bewezen kan worden. Dit lid gelooft in een Europa van noaberschap, een vrijwillig en hecht samenwerkingsverband van soevereine Europese landen die kiezen om schouder aan schouder te staan. In het kader hiervan pleit dit lid ervoor te zoeken naar grensoverschrijdende samenwerkingen met voornamelijk buurlanden en enkel in bredere Europese context waar dit uiterst noodzakelijk is. Zo ziet dit lid wel nut in Europese samenwerking op het gebied van informatievoorziening, maar is in mindere mate enthousiast over het verder uitrollen van de bevoegdheden van Europese instanties op dit gebied.

Overig

Het lid van de BBB-fractie is ervan overtuigd dat bij de aankomende JBZ-raad dat de focus moet liggen op het nakomen van de migratieafspraken zoals overeengekomen in het Dublinverdrag. Het is ook zaak dat er in Europees verband gekeken wordt naar het beperken van de instroom van asielmigranten. Dit is eerlijker voor de migranten die uiteindelijk migreren naar Europa en bevordert het draagvlak onder zowel de Nederlandse als Europese bevolking. Daarnaast hoort volgens dit lid hier ook een discussie over Europese arbeidsmigratie, expats en internationale studenten bij. Dit onderwerp mist momenteel nog op de Europese agenda en het lid van de BBB-fractie hoopt dan ook dat wij als Nederland dit onderwerp actiever gaan agenderen.

II Reactie van de bewindspersonen